

Suomen opinto-ohjaajat ry

Opinto-ohjauksen aamukahvit 13.3.2026

Suvi Niemeläinen

Puheenjohtaja Suomen opinto-ohjaajat ry
Tampereen yliopiston normaalikoulun lukio

Jyrki Karjalainen

Työryhmän vetäjä Uuden opinto-ohjaajan opas, lukiotoimikunnan jäsen
Vuosaaren lukio, Helsinki

Suomen opinto-ohjaajat ry

- Suomen opinto-ohjaajat ry on pedagoginen järjestö
  - Keskeinen tavoite on vahvistaa ohjauksen asemaa kaikissa koulumuodoissa ja oppilaitoksissa. Suomen opinto-ohjaajat ry toimii opinto-ohjauksen kehittämiseksi sekä jäseniensä ammattitaidon ja yhteenkuuluvuuden edistämiseksi. Ohjausalan pedagogisena järjestönä SOPO ry pyrkii lisäämään ohjausalan ammattilaisten vaikuttamismahdollisuuksia sekä opinto-ohjaajien perus- ja täydennyskoulutuksen saatavuutta ja laatua.
- SOPO ry:n toimintaa johtaa ja sen asioita hoitaa vuosikokouksessa valittu puheenjohtaja ja kahdeksanjäseninen hallitus, jossa on edustus kaikista koulumuodoista. SOPO ry:ssä toimii hallituksen nimeämiä toimikuntia ja työryhmiä, joihin tarvittaessa voidaan kutsua myös asiantuntijajäseniä.
- Toimikunnat
  - Perusopetus
  - Ammatillinen
  - Lukio
  - Korkeakoulu
  - Kansainvälinen

Suomen opinto-ohjaajat ry

- SOPO:n aktiivitoimijat ovat kaikki töissä opinto-ohjaajina eri puolilla Suomea ja eri koulutusasteilla
  - SOPO:lla ei ole toiminnanjohtajaa tai muuta vakituisesti palkattua työntekijää (kirjanpito ostopalveluna)
  - Toiminta perustuu innostukseen ja haluun kehittää opinto-ohjausta
  - Haluun ottaa kantaa ja olla mukana kehittämässä koulutuspolitiikkaa
  - Verkostoitumiseen ja yhdessä tekemiseen
-
- Opoilta opoille!
-
-
- Uusi hallitus valittiin helmikuussa

Suomen opinto-ohjaajat ry

- Täydennyskoulutus
  - Opopäivät
  - Jäsenwebinaarit
  - Opinto-ohjaaja -lehti
- Koulutuspoliittinen vaikuttaminen
  - Lausuntopyynnöt
    - Osa tulee SOPO:lle pyyntönä lisäksi toimikuntien puheenjohtajat seuraavat aktiivisesti lausuntopalveluun tulevia pyyntöjä
    - Toimikunnat valmistelevat lausunnot, hallitus käsittelee lausunnon ennen sen lataamista lausuntopalveluun
  - Yhteistyö OPH:n, OKM:n ja OAJ:n kanssa
  - Haastattelut, kannanotot ja mielipidekirjoitukset
- Erilaiset verkostot
  - Vaikuttajajärjestöt, säätiöt ja yritykset

Uuden opinto-ohjaajan opas

- Halusimme tehdä oppaan, josta on erityisesti hyötyä aloitteleville opinto-ohjaajille, mutta toki kaikille jäsenille!
- Opas on syntynyt SOPO ry:n toimikuntien yhteistyönä
- Myös OAJ kommentoinut opasta ja auttanut sisällön tarkistamisessa
- Palkka- ja työehtasioissa auttaa oma luottamusedustaja ja OAJ
- Opas jaetaan tänä vuonna kaikille valmistuville opinto-ohjaajaopiskelijoille

Uuden opinto-ohjaajan opas

Hyvä uusi opinto-ohjaaja

Tämä opas on luotu sinua varten. Ohjausalan ammattilaisena teet merkittävää työtä niin yksittäisen oppilaan ja opiskelijan kuin oppilaitoksen, yhteiskunnan ja työelämänkin hyväksi. Opinto-ohjaajan työtä voi toteuttaa monilla eri koulutusasteilla ja muissa työympäristöissä. Kaikkia työllistymismahdollisuuksia ei osaa välttämättä edes ajatella, ennen kuin ne tulevat vastaan. Lisäksi opinto-ohjaajan työnkuvat vaihtelevat eri työtehtävissä, kuten myös palkkaus ja työaika. Opinto-ohjaajana et kuitenkaan joudu pärjäämään yksin. Olemme koonneet sinulle tähän oppaaseen keskeisiä tietoja opinto-ohjaajana toimimisesta ja työllistymisestä, minkä lisäksi sinulla on tukena erilaisia opinto-ohjauksen yhteisöjä, joissa pääset verkostoitumaan sekä jakamaan tietoa, käytännön vinkkejä ja kokemuksia.

Opinto-ohjaaja on opettaja ja ohjauksen pedagoginen asiantuntija, jonka tehtävänä on tukea opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia ja urasuunnittelua eri koulutusasteilla. Peruskoulussa ja lukiossa opinto-ohjauksen keskiössä ovat oppitunnit ja henkilökohtainen ohjaustyö, kun taas ammatillisessa koulutuksessa ja korkea-asteella ohjaustyö painottuu yksilö- ja ryhmäohjaukseen. Opinto-ohjaaja osallistuu kaikilla kouluasteilla myös opinto-ohjauksen kehittämiseen ja koordinointiin.

Tervetuloa joukkoomme!

Suomen opinto-ohjaajat ry

Huom!

Tämän oppaan palkkaukseen ja työaikaan liittyvät sisällöt on tuotettu työehtosopimusten pohjalta syksyllä 2025. Löydät ajantasaiset työehdot työnantajan verkkosivuilta (kt.fi tai sivista.fi). Myös OAJ:n työelämäopas tarjoaa ajantasaiset tiedot selkeällä tavalla jäsennehtynä. www.oaj.fi/tyoelamaopas

Palkkaukseen ja muihin työehtoihin liittyvissä kysymyksissä ja ongelmatilanteissa kannattaa olla ensisijaisesti yhteydessä omaan luottamusedustajaan.

SISÄLLYS

- 1. Opinto-ohjaajan yhteisöt**
  - SOPO ry
  - Opinto-ohjaajien alueyhdistykset
  - AOL
  - OAJ
  - Opetushallitus
  - Facebook-ryhmät
- 2. Työllistymismahdollisuuksia**
  - Minne voi hakeutua töihin?
  - Työtä hakevan opinto-ohjaajan muistilista
- 3. Työnkuva**
- 4. Työaika**
  - Vuosityöaika
  - Työajankäyttösuunnitelma, työajan seuranta ja ylitunnit
  - Opetusvelvollisuus työaika
  - Työskentely peruskoulussa ja lukiossa samanaikaisesti
- 5. Palkkaus**
  - Kunnallinen opetusala (OVTES)
  - Yksityinen opetusala (Sivista)
  - Yliopistojen harjoittelukoulut (Sivista)
- 6. Ohjaussuunnitelma**
- 7. Hyvän ohjauksen kriteerit**
- 8. Ohjaajan osaamisprofiili**
- 9. Täydennyskoulutus**
- 10. Opinto-ohjaajan työ eri koulutusasteilla**

10.1. Perusopetus

Työnkuva
Työehdot ja työaika
Työaika-suunnitelma ja työajan seuranta
Vuosikello
Koulutukset ja tapahtumat
Uuden peruskoulun opon muistilista
Usein kysyttyä

10.2. Lukio

Työnkuva
Työehdot ja työaika
Työaika-suunnitelma ja työajan seuranta
Vuosikello
Koulutukset ja tapahtumat
Uuden lukion opon muistilista
Usein kysyttyä

10.3. Ammatillinen koulutus

Työnkuva
Työehdot ja työaika
Työaika-suunnitelma ja työajan seuranta
Vuosikello
Koulutukset ja tapahtumat
Uuden ammatillisen koulutuksen opon muistilista
Usein kysyttyä

10.4. Korkea-aste

Työnkuva
Työehdot ja työaika
Työaika-suunnitelma ja työajan seuranta

Uuden opinto-ohjaajan opas

1. Opinto-ohjaajan yhteisöt

Suomen opinto-ohjaajat ry toimii opinto-ohjauksen kehittämiseksi sekä jäsentensä ammattitaidon ja yhteiskuuluvuuden edistämiseksi. Ohjausalan pedagogisena järjestönä SOPO ry pyrkii lisäämään ohjausalan ammattilaisten vaikuttamismahdollisuuksia sekä opinto-ohjaajien perus- ja täydennyskoulutuksen saatavuutta ja laatua. Yhdistys edistää opinto-ohjaajien asemaa ja asioita valtakunnallisesti sekä julkaisee Opinto-ohjaaja -lehteä. OAJ:n kautta SOPO ry vaikuttaa virka- ja palkkausjärjestelmän kehittämiseen.

SOPO ry mahdollistaa vuosittain ohjausalan suurimman valtakunnallisen täydennyskoulutustapahtuman Opopäivät, jonne kokoontuu useita satoja ohjausalan ammattilaisia.

SOPO ry:n toimintaa johtaa ja sen asioita hoitaa vuosikokouksessa valittu puheenjohtaja ja kahdeksanjäseninen hallitus, jossa on edustus kaikista koulumuodoista ja mahdollisuuksien mukaan eri alueilta ympäri Suomen. Yhdistyksessä toimii hallituksen nimeämiä toimikuntia ja työryhmiä, joihin tarvittaessa voidaan kutsua myös asiantuntijajäseniä.

Liity jäseneksi SOPO ry:n verkkosivuille www.sopo.fi. Jäsenenä saat muun muassa Opinto-ohjaaja -lehden kotiisi neljä kertaa vuodessa, edullisemman osallistumismaksun ja ennakkoihmitautumisoikeuden valtakunnallisille Opopäiville sekä SOPO ry:n tarjoamia jäsenwebinaareja ja muita koulutustilaisuuksia. SOPO ry vie opinto-ohjaajien asioita monin tavoin eteenpäin ja halutessasi voit myös itse hakeutua mukaan yhdistyksen toimintaan aktiiviksi.

Löydät SOPO ry:n Facebookissa: Suomen opinto-ohjaajat ja Instagramissa: Suomenopot.

Opinto-ohjaajien alueyhdistykset ovat itsenäisiä yhdistyksiä. Alueyhdistykset järjestävät vierailuja, tapahtumia ja muuta alueellista yhteistoimintaa. Alueyhdistykset hyväksyvät itse omat jäsenensä. Liity jäseneksi alueyhdistyksen nettisivuilla tai ottamalla yhteyttä suoraan alueyhdistyksen puheenjohtajaan.

Suomessa on 14 alueyhdistystä:

- Etelä-Savon ohjausväki
- Kanta-Hämeen opinto-ohjaajat ry
- Keski-Suomen opinto-ohjaajat ry (ksopot.com)
- Kymen alueen opinto-ohjaajat ry
- Lapin opinto-ohjaus ry
- Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun opinto-ohjaajat ry (oulunlaaninopot.wordpress.com)
- Pirkanmaan opinto-ohjaajat ry (pirkanmaanopot.fi)
- Pohjanmaan opinto-ohjaajat ry (pohjanmaanopinto-ohjaajat.fi)
- Pohjois-Karjalan opinto-ohjaajat ry (pkopot.fi)
- Pohjois-Savon opinto-ohjaajat ry (suljettu Facebook-ryhmä jäsenille)
- Päijät-Hämeen opinto-ohjaajat ry (phopot.wordpress.com)
- Satakunnan opinto-ohjaajat ry
- Uudenmaan opinto-ohjaajat ry (uudenmaanopinto-ohjaajat.fi)
- Varsinais-Suomen opinto-ohjaajat ry (peda.net/yhdistykset/v0)

Uuden opinto-ohjaajan opas

2. Työllistymismahdollisuuksia

Opinto-ohjaajan työllistymismahdollisuuksiin vaikuttavat opinto-ohjaajan kelpoisuuden lisäksi muu koulutustausta, muut kelpoisuudet, osaaminen ja kokemus, joita työnhakijalta voidaan edellyttää. Työkokemus katsotaan hakijalle eduksi. Ammattikorkeakoulussa ja yliopistossa ei tällä hetkellä ole säädetty laissa erillisiä kelpoisuusehtoja opinto-ohjaajille, mutta esimerkiksi joissakin ammattikorkeakoulussa saatetaan edellyttää jonkin opetettavan aineen kelpoisuutta ja/tai ammatillista opinto-ohjaajan pätevyyttä.

Korkeakoulussa suoritettujen erityisopetuksen ja aineenopetuksen pätevyyden antavat opinnot tai hallinnon opinnot avaavat opinto-ohjaajalle lisää työmahdollisuuksia myös opinto-ohjauksen tehtävien ulkopuolella ja mahdollistavat työtehtävien yhdistelyn pienemmissä oppilaitoksissa.

Työllistymismahdollisuuksissa on suuria paikkakuntaeroja. Kesken vuoden avautuvat määräaikaosuudet voivat olla hyvä keino päästä kiinni

opinto-ohjaajan työhön varsinkin alueille, joilla hakijoita on paljon. Kesken vuoden voi työllistyä jopa epäpätevänä kesken opintojen. Määräaikaista opinto-ohjaajan työtehtäviä on usein tarjolla enemmän kuin vakituisia. Aina kannattaa hakea!

Virkasuhde: Jos työnantajasi on kunta, kuntayhtymä, hyvinvointialue tai valtio, olet yleensä virkasuhteessa, sillä opettajan työhön sisältyy julkisen vallan käyttöä.

Työsuhte: Jos työnantajasi on yksityinen taho, kuten esimerkiksi säätiö, osakeyhtiö tai kannatusyhdistys, olet työsuhteessa. Koska yksityinen opetustoimi on osa välillistä julkista hallintoa, on yksityisten yhteisöidenkin rehtoreilla ja opettajilla kuitenkin niin sanottu virkavastuu.

Minne voi hakeutua töihin?

Opinto-ohjaajan kelpoisuuden antavat opinnot avaavat työmahdollisuuksia eri kouluasteiden lisäksi myös monille muille sektoreille.

3. Työnkuva

Opinto-ohjaajien työnkuva vaihtelee jonkin verran koulutusasteen, resurssoinnin ja työnantajaorganisaation mukaan. Yleisellä tasolla opinto-ohjaajan ydintehtäviä ovat:

- **Opetus**
- **Ohjaus**
  - Ammatinvalinta, opintoneuvonta, uraohjaus, yksilö- ja ryhmäohjaus, nivelvaihe, jälkiohjaus, jatko-ohjaus
- **Oppilaiden ja opiskelijoiden kasvun ja kehityksen tukeminen**
- **Opiskelu-, arkielämä-, työelämä- ja yhteiskuntaelämävalmiuksien ja -taitojen kehittämisen tukeminen**
- **Organisointi**
  - Työelämäjaksot, tapahtumat, vierailukäynnit, vanhempainillat
- **Yhteistyö työyhteisön ja muiden toimijoiden kanssa**
  - Monialainen ja moniammatillinen yhteistyö, oppilas-/opiskelijahuolto, huoltajat, luokanvalvojat, ryhmänohjaajat, opettajat, erityisopettajat, kollegat, esihenkilöt, muut opinto-ohjaajat, kolmas sektori, koulutuksen järjestäjät, oppilaitokset, työelämä, verkostot ja sidosryhmät
- **Tiedonsiirto**
  - Nivelvaihe, koulutuksesta toiseen siirtyminen, asuinkunnan ohjaus ja valvonta (ilman opiskelupaikkaa olevat oppivelvolliset), oppimisen kannalta keskeinen tieto oppilaitoksen sisällä
- **Paikallisesti sovittavia asioita/tehtäviä**
- **Oman osaamisen ylläpito**
  - Koulutukset, kirjallisuus, tutkimukset, verkostoituminen

Ohjattavien määrä vaihtelee suuresti, mutta yhdellä opinto-ohjaajalla tai oppilaanohjaajalla tulisi olla SOPO ry:n ja OAJ:n määrittelemän suositustason mukaan enintään 150 ohjattavaa.

Eri koulutusasteiden työnkuvat löydät oppaan luvusta 10.

Uuden opinto-ohjaajan opas

4. Työaika

Suurin osa peruskoulujen, lukioiden, ammatillisten oppilaitosten ja ammatikorkeakoulujen opinto-ohjaajista työskentelee **vuosityöajassa**, ja osa peruskoulujen ja lukioiden opinto-ohjaajista **opetusvelvollisuustyöajassa**. Korkea-asteella on käytössä vuosityöajan lisäksi myös muita työaikamalleja.

Vuosityöaika

Vuosityöaika tarkoittaa sitä, että opinto-ohjaajalle on virka- ja työehtosopimuksessa määritelty vuositasona tietty tuntimäärä työtä. Vuosityöajassa työ on jaettu sidottuun (työnantajan määrättävissä olevaan) sekä sitomattomaan (opinto-ohjaaja saa itse valita työn ajan ja paikan) työaikaan.

Sidottu työaika pitää sisällään mm. opetuksen, ohjauksen ja muun opinto-ohjauksen työn.

Sitomaton työaika (yksityisellä luottotyöaika) pitää yleensä sisällään esimerkiksi opetusmateriaalin valmistelua, ohjaustehtäviin valmistautumista ja ammattikirjallisuuteen tutustumista.

Työajankäyttösuunnitelma, työajan seuranta ja ylitunnit

Vuosityöaikaan kuuluu olennaisena osana työajankäyttösuunnitelman tekeminen ja sen toteutumisen seuraaminen. Ennen lukuvuoden alkua opinto-ohjaajan on tehtävä työajankäyttösuunnitelma ja sovittava siinä tulevan lukuvuoden työajan käytöstä

esihenkilön kanssa. Suunnitelman tulisi olla mahdollisimman realistinen, sillä lähtökohtaisesti kaikki sovitut työtehtävät tulee voida tehdä virka- ja työehtosopimuksen sisältämässä työajassa.

Työajasuunnitelman toteutumista seurataan useamman kerran vuoden aikana ja korjataan tarvittaessa.

Opinto-ohjaajalla on velvollisuus seurata suunnitelman toteutumista ja omaa työaikaansa.

Jos tuntien ylittyminen on vaarana, on ennakolta sovittava koulun johdon kanssa, miten suunnitelmaa muokataan siten, etteivät tunnit ylitä. Työnantajalla on työtehtävien suhteen määräysvalta eli direktio-oikeus, kuitenkin virka- ja työehtosopimuksen määrittämän reunaehdoin.

Työajan seuranta on yhdessä työajankäyttösuunnitelman kanssa opinto-ohjaajan tuki ja turva. Kun kaikki tehdyt tunnit merkitsee muistiin esimerkiksi kalenteriin tai sähköiseen taulukkoon, on helpompi mennä neuvottelemaan johdon kanssa tilanteessa, jossa suunnitellut tunnit meinaavat täytyä liian aikaisin tai työtunteja ei meinaa riittää kaikkiin ennalta sovittuihin tehtäviin.

Vuosityöajan yllättävistä tunteista voidaan maksaa opinto-ohjaajalle korvausta, mutta näistä on sovittava etukäteen johdon kanssa. Yleensä pe-

5. Palkkaus

Tässä osiossa avataan yksityiskohdaisemmin peruskoulun, lukion ja ammatillisten oppilaitosten opinto-ohjaajien palkkausta, sillä nämä määräytyvät yleisten virka- ja työehtosopimusten pohjalta.

Ammattikorkeakoulujen, yliopistojen ja muiden toimijoiden palkkausjärjestelmiä ei käsitellä tässä oppaassa, koska niissä ei toistaiseksi ole selkeää yhteistä linjaa, vaan ne vaihtelevat oppilaitoksittain.

OAJ neuvottelee työehtosopimukset (OAJ:n hallituksen vahvistamien tavoitteiden mukaisesti) työnantajan edustajien kanssa muutamaksi vuodeksi kerrallaan, ja niissä sovitaan muun muassa palkankorotusten tasosta ja siitä, mihin sovittu korotusprosentti käytetään. Osa on yleensä yleiskorotusta, eli palkkojen prosentuaalinen tasokorotus kaikille työntekijöille. Osa

voidaan käyttää yksittäisiin tekstimuu-toksiin, esimerkiksi jonkun tietyn opettajaryhmän sopimuksessa havaittujen puutteiden korjaamiseen.

Yleensä osa palkankorotuksista varataan paikallisesti sovittaviksi, jolloin eri alueiden luottamusedustajat neuvottelevat työnantajan kanssa paikallisesti palkankorotuksen kohdentamisesta esimerkiksi tietylle opettajaryhmälle tai henkilökohtaisina lisinä jaettavaksi.

Opetusalalla on kolme eri työnantajaa edustavaa tahoa, jotka neuvottelevat opetusalan sopimuksista, jotka koskevat myös opinto-ohjaajia: Kuntatyönantajat eli KT, sivistysalan yksityisiä työnantajia edustava Sivistysala ry eli Sivista sekä Valtion työmarkkinalaitos. Alle on koottu tiivistetyssä muodossa opinto-ohjaajan palkkauksen muodostumiseen vaikuttavat tekijät sekä yleisimpien sopimusten palkkataulukot loppuvuodelta 2025.

HUOM!

Palkkaukseen ja muihin työehtoihin liittyvissä kysymyksissä ja ongelmatilanteissa kannattaa olla ensisijaisesti yhteydessä omaan luottamusedustajaan.

Tämän osion sisällöt on tuotettu työehtosopimusten pohjalta syksyllä 2025. Löydät ajantasaiset työehdot työnantajan verkkosivuilta (kt.fi tai sivista.fi).

Myös OAJ:n työelämäopas tarjoaa ajantasaiset tiedot selkeällä tavalla jäsennehtynä. www.oaj.fi/tyoelamaopas

Vuosityöaika eri kouluasteilla ja eri työnantajilla

Oppilaitos	Sidottua	Sitomattonta	Yhteensä	Ylitunnit
Peruskoulu (kunta)	1221	ei määritelty	1221 + sitomaton	max. 75h
Peruskoulu (yksityinen)	1200	ei määritelty	1200 + luottotyöaika	maksimia ei määritelty
Peruskoulu (yliopisto)	1230	ei määritelty	1230 + luottotyöaika	maksimia ei määritelty
Lukio (kunta)	1200	400	1600	max. 100h
Lukio (yksityinen)	1200	ei määritelty	1200 + luottotyöaika	maksimia ei määritelty
Lukio (yliopisto)	1230	ei määritelty	1230+ luottotyöaika	maksimia ei määritelty
Ammatillinen (kunta)	ei määritelty	ei määritelty	1500	max. 200h
Ammatillinen (yksityinen)	ei määritelty	ei määritelty	1500	max. 200h
Ammattikorkeakoulu (opettaja)	max. 1152	väh. 448	1600	maksimia ei määritelty
Yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstö	ei määritelty	ei määritelty	1612	maksimia ei määritelty

Päivitetty 1.12.25

Uuden opinto-ohjaajan opas

8. Ohjaajan osaamisprofiili

Koulutuksen tutkimuslaitoksen toteuttamassa hankkeessa yhteisohjauksen tuottamisprosessin tuloksena tuotettiin esitys valtakunnallisiksi ohjausalan ammattilaisten osaamiskuvauksiksi. Ohjausosaamisella tarkoitetaan Kettusen ja Ruusuvirta-Uuksulaisen (2024) mukaan niitä tietoja, taitoja, osaamista ja asenteita, joita elinikäisen ohjauksen eri tehtävissä tarvitaan. Ohjausosaamisen kansallinen kuvaaminen tuokin näkyväksi ohjaukseen tarvittavaa ammattitaitoa monipuolisesti riippumatta siitä, missä kontekstissa ohjausta tarjotaan. Ohjausalan osaamiskuvaus on arvokas

työkalu ohjausallalla työskenteleville. Se auttaa määrittelemään osaamisvaatimukset, parantamaan palveluja ja tukemaan ammattitaidon kehittämistä. (<https://peda.net/hankkeet/elotori/ajankohtaiskatsaus/nro28/4>)

Ohjausalan ammattilaisten osaamiskuvauksessa osaaminen jaetaan kolmeen pääalueeseen, joita ovat:

- A. professionaalisuus,**
- B. asiakastyöosaaminen ja**
- C. systeeminen osaaminen.**

9. Täydennyskoulutukset

Opinto-ohjaajien täydennyskoulutus on osa opetushenkilöstön jatkuvaa ammatillista kehittymistä. Täydennyskoulutuksen tavoitteena on pitää opinto-ohjaajat ajan tasalla esimerkiksi koulutusjärjestelmän muutoksista, ohjauksen menetelmistä ja digitaalisista työkaluista, työelämäyhteistyöstä ja jatko-opintoihin ohjauksesta.

Koulutuksia järjestävät mm.

- oman alueen opetuksen järjestäjät
- opinto-ohjaajien omat yhdistykset (esim. Suomen opinto-ohjaajat ry ja alueyhdistykset)
- Opetushallitus
- Aluehallintovirastot (AVI)
- Opetus- ja kulttuuriministeriö
- yliopistot, ammattikorkeakoulut, toisen asteen oppilaitokset
- koulutusalan yritykset

Uuden opinto-ohjaajan opas

10. Opinto-ohjaajan työ eri kouluasteilla

10.1. Perusopetus

Työnkuva

Perusopetuksen oppilaanohjaajan työnkuvan painotukset voivat vaihdella eri koulutuksen järjestäjien välillä. Myös koulun oppilasmäärä voi vaikuttaa työnkuvaan.

1. Henkilökohtainen ohjaus

- oppilaan kasvun ja kehityksen tukemiseen liittyvä ohjaus
- oppimaan oppimisen, tavoitteellisuuden ja opiskelutaitojen hankkimisen ohjaus ja valinnaisaineiden valinnan ohjaus
- itsetuntemuksen ja päätöksentekotaitojen ohjaus
- yhteishakuun ja muihin hakuihin sekä ammatinvalintaan ja urasuunnitteluun liittyvä ohjaus
- ohjaus erityistilanteissa, erityistä tukea tarvitsevien, monikulttuuristen ja monikielisten oppilaiden ohjaus
- TET-ohjaus, työnhakutaitojen ohjaus ja rohkaiseminen kesätöiden hakuun
- nivelvaiheen ohjaus ja jälkiohjaus
- lakisääteinen tehostettu oppilaanohjaus (tarpeen arviointi, koordinointi ja toteutus)

2. Opetus

- opetussuunnitelman mukaiset oppilaanohjauksen oppitunnit
- opinto- ja tutustumiskäyntien järjestäminen

3. Pienryhmäohjaus

- pienryhmäohjausta voidaan toteuttaa oppilaiden tarpeiden mukaisesti

4. Tiedotus- ja yhteydenpitotehtävät

- ohjauksellinen tiedottaminen ja yhteydenpito koulun sisällä
- yhteydenpito oppilaiden, heidän huoltajien ja muiden tukiverkoston kanssa
- valinnaisaineiden valintaprosessissa mukana oleminen
- TET:n järjestelyt ja toteutus
- yhteishaun järjestelyistä tiedottaminen
- uusien oppilaiden vastaanottaminen ja yhteydenpito kouluasteiden välillä etenkin nivelvaiheissa

27

Uuden peruskoulun opon muistilista

- Verkostoidu paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti.
- Tutustu peruskoulun oppilaanohjaajan työnkuvaan, jotta sinulle osoitetut tehtävät vastaavat työnkuvaasi.

Kysy virallisista ja hiljaisista käytänteistä koulusi tai alueesi muilta oppilaanohjaajilta.
- Selvitä onko paikkakunnallasi uuden opettajan opasta ja tutustu siihen.
- Mieti rehtorin kanssa, miten voit uutena tutustua käytänteisiin ja toimintoihin
- Rehtori vastaa kaikesta koulun toiminnasta. Jos et tiedä, kysy rehtorilta. Jos rehtori ei tiedä, tulee hänen selvittää asia tai voitte selvittää asian yhdessä.
- Hyödynnä opintopolun opopakettia ja OPH:n perjantai-infoja. Näistä löydät lisää tietoa Opintopolun Virkailija-palvelusta. Virkailijan opintopolun käyttöoikeudet tulee hakea vuosittain. Tämä tapahtuu Virkailija-palvelussa.
- Seuraa työaikaasi!
- Tee vuosittain työaikasunnitelma. Suunnitelma käydään läpi rehtorin kanssa. Suunnitelmassa kannattaa huomioida ainakin oppituntien ja henkilökohtaisen ohjauksen viemä työaika, jotta tiedät, mihin työaika realistisesti riittää. Tekemällä työaikasunnitelman ja seuraamalla työaikaasi kykyisi hahmottaa työmäärää kehittyä.

34

opintoihinulkomaille.fi

- Taustalla Maailmalle.net -palvelun päätyminen sekä hankesivuston päivitysvelvollisuuden loppuminen
- SOPO ry saanut sivun ylläpito-oikeudet Turun normaalikoululta ja Turun kaupungilta
- Kiitokset yhteistyöstä OPH:lle

- Sivuston päivittäminen toteutetaan vastedes talkootyönä
- Etsimme työryhmään toisen asteen ja korkea-asteen opinto-ohjaajia
Liity mukaan! Lähetä viestiä jyrki.karjalainen@edu.hel.fi

Sivustolle pääset täältä: <https://www.opintoihinulkomaille.fi/>

Mitä mielessä?

- Osallistu keskusteluun Chatissa

Toiminta ja tulevaisuus

- Esimerkiksi jäsenwebinaarit jatkuvat – aiheita ja toiveita?

Eduskuntavaalit lähestyvät

- Millaiset asiat sinusta ovat opinto-ohjauksen kärkiasioita?
- Vaikuttamistyötä tapahtuu myös OAJ:n kautta
- Opettajarekisteri

Peruskoulu 2045: Elämää varten Visio suomalaiselle peruskoululle (OKM)

- Opinto-ohjauksen rooli pysyy vahvana
- Visiossa painottuvat
  - yhteisöllisyys ja vuorovaikutus
  - toimintakulttuuri
  - hyvinvointi

Kiitos mielenkiinnosta!

Tervetuloa mukaan SOPOn jäseneksi!

Jäsenenä saat:

- Ajankohtaista tietoa ohjauksen kentältä
- Opinto-ohjaaja -lehden neljästi vuodessa
- Koulutustilaisuuksia ja jäsenwebinaareja
- Opopäivät kerran vuodessa earlybird-hinnalla
- Vaikuttamismahdollisuuksia
- Tekemistä aktiiveille ja vapaaehtoisille
- Oman verkoston ja yhteistyömahdollisuuksia

SOPOn ry edistää opinto-ohjaajien asemaa ja asioita vaikuttamalla valtakunnallisesti monella taholla (mm. OAJ, OKM, OPH)

Liity jäseneksi

www.sopo.fi/jaseneksi

